

**Herri Ametsa
Ikastolako
ELKARBIZITZA
PROIEKTUA
2017**

Herri Ametsa Ikastola

Eskola
Jasangarria
Ziurtagiria

AURKIBIDEA

1. SARRERA	3
2. IKASTOLAREN IDENTITATE PRINTZIPIOAK	4
3. HEZKUNTZA PROIEKTUKO BALORE SOZIAL ETA ETIKO NAGUSIAK	6
4. ELKARBIZITZAREN DEFINIZIOA	7
4.1.- Testuinguru legala eta oinarrizko dokumentazioa	
4.2.- Harreman mailak	7
5. PREMIEN ANALISIA	11
6. ILDO NAGUSIAK, HELBURUAK ETA HOBETZEKO NEURRIAK	12
7. BALIOEN DEFINIZIOA	15
8. IKASTOLARAKO PLANGINTZA: HOBETZEKO NEURRIAK ETA TRATAERA CURRICULARRA	21
8.1 KiVa programa	
9. ELKARBIZITZARI DAGOKION PLANGINTZA ESTRATEGIKOA	27
10. OHIKO JOKABIDE DESEGOKIAK	28
11. GATAZKEN TRATAERA	30
11.1.- Gatazken kontzeptuaren definizioa	30
11.2.- Gatazken analisisa eta ebazpenerako urratsak	32
11.3.- Gatazkari nola aurre egin	34
12. BERDINEN ARTEKO TRATU TXARREN AURREAN JARDUTEKO GIDA	35

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

1.- SARRERA

Elkarbizitza Proiektu honen xedea, Ikastola oinarrizko eskubideak, askatasuna eta bizikidetzaren printzipio nagusiak garatzeko tresna eraginkor baten jabe izatea da, partaide guztien eta bereziki ikaskideen harremanak eta baita ikasketa prozesua hobetu nahian.

Gure Ikastolako oinarrizko funtzionamendu eta elkarbizitzarako arauak eta hezkuntza komunitateko partaide guztien eskubideak eta betebeharrak Barne Araudian jasoak daude eta estamentu guztien artean adostuak.

Ikastetxeko Hezkuntza Proiektuan oinarritua eta txertatua egongo den Elkarbizitza Proiektu hau osatzeko prozesuak, KEI-ko III. EREMUKo Hobekuntza Proiektuan izan du hasiera; horretarako, Ikastolen Elkarteko kalitate programa aurrera daramaten arduradunen gidaritzapean.

Dokumentu honen gauzatzea KEI III. Eremuko lan-taldeak 2005-2006an hartu zuen bere gain, beti ere, Orientzazio Departamenduarekin elkarlanean. 2007-2008 ikasturtean dokumentua aprobata genuen baina 2008ko abenduko lege berriak dokumentua eguneratzera behartuta gintuen. Bertan, eguneroko bizikidetzaren azterketa egiten da sektore desberdinetan eta proposamena Ikastolako estamentu eta organo desberdinetara bideratu da eztabaidatua eta adostua izan dadin.

2.- IKASTOLAREN IDENTITATE PRINTZIOIOAK

Elkarbizitza Proiektu hau osatzeko, **Hezkuntza Proiektua** eta **Barne Araudia** hartu ditugu **Erreferentzia Marko** gisa. Honela, gure printzipioetan oinarritutako Proiektu koherente bat sortuz.

HERRI AMETSA Ikastolako Hezkuntza Proiektuan gure IZAERA definitzerakoan, honako FUNTSEZKO ezaugarri hauek agertzen dira:

- Erakunde plurala da ikastola, Euskal Herrian dauden ideia, portaera sozial, politiko, filosofiko eta erlijioso ezberdinen elkarbizitzarekiko errespetu osoarekin.
- Inolako diskriminaziorik gabe, maila kultural, sozial, ekonomiko, sexu eta arraza desberdinetako gizakiei zabalik, aukera berdinak eskainiko dizkien eskola konpentsatzailea izango da ikastola.
- Ikastolaren xedea hauxe da: Heziketa bukatutakoan, geure Curriculumaren ildoaren arabera, ikasleak gazte euskaldunak izatea, arduratsuak, autonomoak, kritikoak, solidarioak, demokratikoak, parte-hartzaileak eta kulturaz ongi jantziak.

HERRI AMETSA Ikastolaren IDENTITATE PRINTZIOIOAK atalean berriz, honako hauek jaso ditzakegu:

- **Euskara eta Euskalduntasuna** (H P 4.1)
- **Balore etikoak, gizartekoitasuna eta balore sozialen arloa** (HP 4.2.3)

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Azken printzipio honen helburua Ikastolan nahiz kanpoan ikaslea askatasunez eta zuzentasunez hezi eta egoki gizarteratzeko giro eta bitartekoak eskaintzea da.

Hori dela eta, Herri Ametsa Ikastola ondoko hauetan saiatzen da:

- o Ikaskide, irakasle, zaintzaile, monitore, guraso eta lagunarteko nahiz beste edozeinekiko balioak (laguntasuna, errespetua, tolerantzia eta egiazaletasuna) aintzakotzat hartu eta elkarbizitzan lotzen.
- o Intsolidaritate, zapalkuntza, biolentzia, injustizia eta beste hainbat balioekiko kritiko izaten.
- o Norberak duen askatasun eskubidearen aurrean, norbanakoa mugatzen jakin, eta, era berean, inguruko ororen askatasunarekiko jokabide arduratsuak lantzen.
- o Kontzientzia askatasuna oinarrizko eskubidetzat hartuz, joera politiko anitzak onartuz, elkarri ideia politikoak agertzeko eta errespetuz defendatzeko eskubidea bermatzen. Joera politikoak ez ezik, erlijioen gaia ere pluralismo printzipioaren arabera egituratzen.
- o Jokabide konpetitiboak ahal den mailan ahulduz, elkar laguntzan hezi eta bizikidetzat baketsurako bidea jorratzen.
- o Neska eta mutilak eskubide eta baldintza berberetara ohitu eta elkarren arteko errespetu jarrerak ziurtatzen.
- o Gizarte aldakor honetan sortzen diren balio berrien aurrean, hausnarketa irekia eta kritikoa sustatzen, jarrera baikorrak bultzatzeko.

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

3.- HEZKUNTZA PROIEKTUKO BALORE SOZIAL ETA ETIKO NAGUSIAK

- Solidaritatea (H P 5.2.2.1)
- Tolerantzia, elkarren errespetua, elkarrizketarako joera (H P 5.2.2.2)
- Askatasuna, Erantzukizuna (H P 5.2.2.3)
- Alaitasuna eta Esperantza(H P 5.2.2.4)
- Egiazaletasuna (H P 5.2.2.5)
- Neurriko laztasuna edo austeritatea (H P 5.2.2.6)
- Elkarbizitza- jendetasun arauak (H P 5.2.2.7)
- Elkarbizitza baketsua (H P 5.2.2.8)

4.- ELKARBIZITZAREN DEFINIZIOA

Hezkuntza elkarteak (langile, guraso eta ikasle) Hezkuntza Proiektuan definitutako balioen arabera, elkarbizitzari buruzko hausnarketa eta jarraipena egingo du, elkarbizitza hobetzeko asmoz, gatazkak konponduz nahiz saihestuz. Hori dela eta, maila desberdinetako harremanak zehaztea ezinbestekoa deritzogu.

4.1 Testuinguru legala eta oinarrizko dokumentazioa

Lege askotan adierazten da, egoki eta beharrezkoa dela ikastetxeek elkarbizitza hobetzeko planak garatzea. Aipatu berri dugun horren lekuko azken lege hauetan jasotzen da.

- 2/2006 Lege Organikoa, hezkuntzari buruzkoa.
- 175/2007 Dekretua, Euskal Autonomia Erkidegoko Oinarrizko Hezkuntzaren Curriculum Sortu eta Ezartzen duena.
- 201/2008 Dekretua, abenduaren 2koa, Ikasleen Eskubideei eta Betebeharrei buruzkoa.
- 2010-2011 ikasturtearen hasierako Ebazpena, Lehen Hezkuntza eta Bigarren Hezkuntzari buruzkoa. Ebazpen horretan ezarri da "Eskola Txikiek" izan ezik, gainerako beste ikastetxe guztiek bi urteko epea izango dutela elkarbizitza Plana eta Elkarbizitzaren Behatokia.

Agiri hauen helburu nagusiak dira:

- Agindu zaien eginkizuna antolatzen laguntzea Elkarbizitza Plana egiten ari diren ikastetxeei.
- Elkarbizitza Planen edukia eta egitura zehaztea, eta horiek idazteko tresna eskaintzea.

Aipatutako legeen adibide moduan:

- Lege hauek jarraituz gure ikastolako barne araudiaren oinarria honako dekretu hau dugu: 201/2008 DEKRETUA, abenduaren 2koa, Euskal Autonomia Erkidegoko unibertsitateaz kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubideei eta betebeharrei buruzkoa.

Eta ikastolen elkartearantzat ere garrantzi handiko gaia izan da hau eta elkarbizitza arautzeko eta antolatzeko hainbat dokumentu eta ekintza antolatu ditu:

- Herri Ametsa ikastolako kontseilu erretorean eztabaidatu eta onartu egin zen "IKASTOLA eredia eta BIZIKIDETZARAKO HEZKUNTZA-Ikastolen elkartea 2010" dokumentua oinarri izan behar zuela gure ikastetxeko bizikidetza arautzerakoan. Giza duintasunak eta hau zehazten duen giza eskubideak funtsezko jo ziren bilera horretan.
- 2012 ko martxoan "Elkarbizitza, eredu berri baterako pedagogia" jardunaldiak egin ziren. Bertan dokumentazio ugari eta ikastolen elkarreak "adierazpena" argitaratu zuen elkarbizitzaren inguruan.
- Lurraren gutuna: 1992an Rio de Janeiron "lurraren gutuna" aurkeztu zen, agenda 21eko oinarri etikoa izango zena. Ez zen adostasunik lortu baino 2000ko martxoaren 14ean talde baten eskutik eta UNESCOREN ONARPENAREKIN kaleratu zen. Aurreko puntuan aipatutako jardunaldietan, inaugurazioa ekitaldian Federiko Mayor Zaragozak, kontuan izateko gutuna moduan aurkeztu zuen eta elkarbizitza egoki baterako funtsezko dokumentua zela aipatu zuen.
- EAEko DERRIGORREZKO HEZKUNTZAREN CURRICULUM berriak bere izaera konpetentziala azpimarratzen du eta "Hezkuntzaren lau oinarri nagusiak" bildu. Hauetariko bi "Elkarrekin bizitzen ikastea" eta "Pertsona gisa garatzen ikastea" direlarik. Horrela, bere xedapen orokorretan (1. kap, 3. art, 6) definitzen du: "Ikastetxeetako

elkarbizitza egokia izan dadin, bake positiborako, giza eskubideetarako, justiziarako, elkartasunerako eta inklusiborako heziketa eman behar dute ikastetxeek. Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailak sustatu egingo du ikastetxeko proiektu osoak egin daitezzen, horien xedea bada bake-kultura bat sortzea eta oinarritzat hartzen badituzte errespetuan, elkarrizketan eta emozioen erregulazioan eta kontrolean ardaztutako jardunbideak. Proiektu horiek, halaber, oinarri izan behar dute gatazken trataera etikoa eta hezkuntza-komunitateko pertsona guztien eskubideak eta betebeharrak”.

4.2.- Harreman mailak:

IRAKASLEEN ARTEKO HARREMANAK

- 1.- Batek bestearen lana oztopatu gabe jardungo dute, lehiakortasunetik at, norbere lana goraipatu eta bestearena gutxietsi gabe.
- 2.- Elkarren arteko harremanak errespetuan, egiazaletasunean eta leialtasunean oinarrituak izango dira beti ere.
- 3.- Edozein irakasleri errespetatuko zaio kontzientzia askatasunerako eta berariazko ideologia eskubidea.
- 4.- Hezkuntza lanak hala eskatzen duen guztietan elkarlanean eta koordinaturik jarduteko betebeharra izango dute irakasleek.
- 5.- Sor daitezkeen edozein motatako arazoak konpontzeko jarrera irekia izatea, elkarrizketarako prest agertuz.
- 6.- Irakasleak eskubidea du berari buruz beste irakasle kideek dakitena diskrezioz erabilia izan dadin, ikasle edo gurasoekin edozein gatazka saihestuz, arazoa dagokion bidetik eraman dadin.

IKASLE ETA GURASOEN ARTEKO HARREMANA

Gurasoek, beraien seme- alabekin daukaten erlazioa, oso garrantzitsua da, heziketa egoki baten aurrean. Horretarako kontutan izan beharko dute:

- 1.- Errespetua izatea, bai gurasoak hurrekiko, nola hurrek gurasoekiko.
- 2.- Etxean, konfiantza giro bat gauzatzea harremanak giro lasai batean eman daitezen.
- 3.- Eguneroko bizitzan, garrantzitsua da komunikazio on bat izatea.
- 4.- Beti ere, ezin ahaztu gurasoek ardura bat daukatela beraien seme-alabekiko.
- 5.- Eguneroko komunikazioan, orekaz eta egiarekin jokatu behar dela.

IKASLEEN ETA IRAKASLEEN ARTEKO HARREMANAK

Gurasoek seme-alabak irakasleen eskutan uzten dituzte, gurasoekin batera, beraien heziketa osa dezaten eta horretarako honako hauek beharrezkoak izango dira:

- 1.- Elkarren arteko konfiantza bai laguntza eskatzeko garaian ikaslearen aldetik, nola irakasleen prestutasuna ikaslea laguntzeko.
- 2.- Beti errespetu giroan gauzatuko dira harremanak inori minik egitea saihestuz. Irakasleak beti sinesteko du ikaslearen garapena posible dela eta horretan etsi gabe aritu beharko du edozein aurrerapen, txikia bada ere, positiboki baloratuz.

IKASLE-IKASLEEN ARTEKO HARREMANAK

Ikasleen arteko harremanak elkarren arteko errespetu, onarpen, onespen, elkarrekikotasun eta konfiantza osokoa behar luke, beti ere, komunikazio enpatiko batekin, hau da, norbera beste pertsonen lekuan jartzen ikasiz eta kooperazio osoz.

FAMILIA ETA IRAKASLEEN ARTEKO HARREMANAK

Gurasoak dira seme-alaben lehen eta legezko hezitzaileak eta irakasleekin batera, bakoitza bere eginkizun propioetan, ikaslearen nortasuna osatzeko lagunduko dioten giro egokia lortu behar dute.

1.- Ikaslea, gizarteko talde desberdinetan partaide izaten, sentiarazten, ahaleginduko dira. Familia, gela, lagun-talde eta herriko partaide izaten. Bestalde, ikasle batek beti aurkitu beharko luke bere adierazpenak egiteko konfiantzazko giroa guraso eta irakasleen artean.

2.- Guraso eta irakasleen harremanak heziketa- arazoetan irekiak eta orekatuak izango dira, elkar oztopatu gabe eta leialak eta egiazaleak, haurren heziketa baitago jokoan. Beraz, arrazoiketa eta elkarrizketa izango dira harremanen oinarri eta ez nagusikeriak.

3.- Guraso eta irakasleek, seme-alaben heziketari dagozkion erabakiak hartzerakoan, hauen asmoak eta iritziak hartuko dituzte kontuan, heldutasunaren arabera.

5.- PREMIEN ANALISIA

Guraso zein Ikastolako langileei egindako inkesten emaitzak aztertu

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

egiten dira eta Klaustroak egiten duen AMIA oinarri hartuta aldaketak egiten dira. Hala ere, suertatu daitezkeen beharren arabera ere, aldaketak eman daitezke. Kasu horietan, Barne Araudian txertatu egiten dira

6.- ELKARBIZITZA PROIEKTU HONEN ILDO NAGUSIAK , HELBURU ETA HOBETZEKO NEURRIAK.

6.1.- ILDO NAGUSIAK

Elkarbizitzarako Hezkuntzaren ildo nagusiak gure Ikastolan honako hiru norabide hauetan banatuko genituzke:

6.1.1.- **Giza Balioen lanketa programatua eta sistematizatua,** hasi Haur Hezkuntzatik eta DBH bukatzeraino.

Horretarako, lehenbizi, batik bat lantzea komeni zaigun balioak zehaztu behar ditugu.

Ondoren, gure testu liburuen eta gai honi buruzko material pedagogikoaren azterketa egin.

Eta azkenik, programaketa zehatzak diseinatu eta aplikatu.

6.1.2.- Eskolan eman daitezkeen **gatazken ebazpenerako** eta berdinen arteko tratu txarren aurrean jarraitzeko **protokoloa eta ekinbideak** tratatzen dituzten metodo eta estrategietan trebatzea.

6.1.3.- **Irakasleen Formakuntza** saioak, nola Berritzeguneak edo GIEk antolatutako mintegietan , hala Ikastolan bertan prestatutako saio edo ikastaroetan. Halaber, formakuntza saioak, hitzaldiak etab. guraso nahiz ikasle helduenengana zabaltzea.

6.2.- HELBURUAK

6.2.1.- Bizikidetzaz giro egokia lortu ahal izateko ekimen prebentiboak garatu.

6.2.2.- Kideen arteko harremanak elkarrenganako errespetuan, elkartasunean eta elkarbizitza arauen barneratzean oinarritu.

6.2.3.- Gatazkak ekidin eta jokabide larrienak gutxitzeko gelako giroa nahasten edo txartzen duten jokaera disruptiboak ahal den guztia gutxitu.

6.2.4.- Gatazken konponbidea era hezitzailean ikasle eta irakaslearen arteko negoziazioaren eta ahaleginaren bidez konpontzeari lehentasuna eman.

6.2.5.- Jokabide arazoaren aurrean koherentziaz jokatu, irakasle guztien interbentzioak ildo beretik joan daitezkeen, ikasleak nahas ditzaketan kontraesanak ekidituz.

6.2.6.- Jokabide disruptiboaren arrazoiak aztertu eta ahal den neurrian konpondu, aurrerago sor daitezkeen elkarbizitza arazoaren aurrean nola jokatu irakatsiko diguten esperientzia gisa erabiliaz.

6.2.7.- Neurri zuzentzaile gogorrak (klasera joateko eskubidea etetea, kaleratzea ...) elkarbizitza arazoak konpontzeko azken baliabide gisa erabili, gainerako motibazio, estrategia eta neurriek huts egiten dutenean eta interbentzio ezak kalte gehiago sor dezakeenean soilik.

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

6.2.8.- Hezkuntza komunitateko kide guztien formazioa sustatu, gatazkak tolerantziaz eta indarkeriarik gabe konpon daitezen.

6.2.9.- Gehiegizko indibidualismoaren aurrean talde lana sustatuz, lan solidario eta kooperatiboarekiko interesa garatu.

6.2.10.- Laburbilduz, gure Ikastolaren Funtsezko Ezaugarrietan aipatzen genuen bezala, ikasleak arduratsu, autonomo, kritiko, solidario, demokratiko, parte-hartzaile eta giza-legez jokatzen dutenak izan daitezen lortzea.

7.- BALIOEN DEFINIZIOA

Balioetan heztea epe luzeko lan iraunkorra da. Balioak landu eta garatzeko gune nahiz egoerak sortu beharko ditugu eta ulertzen lagunduko duten jarrerak aztertu. Hitz batez, balio horiek bizitzeko aukerak aprobetxatu eta eskaini, batzuetan espresuki lantzeko une eta egoeretan, hau da Curriculumean txertatuak. Beste hainbatetan, berriz, eguneroko dinamikak berak eta gertaerek eskaintzen duten abagunea hartuz edo beharrak eraginda suertatzen diren esku-hartzeetan.

Hauek dira guk tratatuko ditugun balioen definizioak:

7.1.-AUTONOMIA

Gure burua osotasunean sentitu eta bizitzeko gaitasuna da, ezaugarri fisiko, intelektual, emozional eta harremanezko bereziak dituen "ni" baten existentziaz jabe eta erantzule izanez, aukera eta erabaki pertsonal, profesional, akademiko... askeak hartuz eta burujabetasunez jokatzuz.

Autonomiaz ari garenean, hautatutako aukera garatzeko beharrezkoak diren ekimenak norberaren iritziz aurrera eramateko eta erantzukizunez bere gain hartzeko posibilitateaz ari gara, nola eremu pertsonalean nola giza edo lan arloan.

Pertsona autonomoa izatea, norberaren bizitza, analisia, hausnarketa eta kontzientziaren bidez, era aktibo eta arduratsuan kudeatzeko gaitasunaren jabe izatea da. Gainera, ideiak ekintza bihurtzeko gaitasuna izatea esan nahi du, hau da, nor bere helburuak zehaztu, proiektuak planifikatu eta kudeatu aurreikusitakoa lortzeko xedez.

7.2.- ERANTZUKIZUNA

Erantzukizuna, norberaren erabakien ondorioak onartzeko eta

norberaren ekintzen aurrean erantzuteko gaitasuna da.

Pertsona erantzuleek egoera ezberdinak modu eraginkorrez baloratzeko eta kontsekuenteki erabakitzekeo bitartekoak, jarrerak eta baliabideak dituzte, bizitzen dituzten esperientzietatik ikastea errazago gertatzen zaielarik.

Erantzule izateak, egiten dugunak geure buruari dagokion eremua gaintzen duela eta besteengan eta inguratzen gaituenarengan ere eragina duela konturatzea dakar. Errealitate osoa jasotzen duen ingurua: natura eta gauzak, beste pertsonak eta baita neu ere. Gure inguruan gertatzen denaren erantzule eta protagonista gara.

7.3.- TOLERANTZIA

Tolerantzia ezberdintasunaren aurrean errespetua eta begirunea agertzeko gaitasuna da; norberarengandik izateko eta jokatzeko modu ezberdina onartu, edota, zilegizko aniztasuna besteengan onartzeko jarrera moduan ulertua.

Tolerantziaren xedea bizikidetzak baketsua da, banakotasuna eta aniztasuna ezagutzeko.

Beren naziotasuna, erlijioa edota kutur ondarea edo pentsaera dela eta ezberdin ikusten diren pertsonekin loturiko estereotipo edo aurreiritziak aurkitu eta baztertzeko aukera eskaintzen digu tolerantziak.

Beraz, tolerantzia jarrera edo estilo bat da, non norberak gauzak azaldu, arrazoitu eta libreki egiaztatzekeo bidea irekiko duena, norbere buruarentzat eta besteentzat.

7.4.- ERRESPETUA

Errespetua gizarteari eta banakoei dagozkien eskubideak ezagutu, onartu eta begirunez tratatzeko gaitasuna da. Bizitzaren handitasuna pertsona bakoitzarengan dago, beraz, edonork du errespetuz eta duintasunez bizitzeko eskubidea.

Errespetua norberarengan hasten da. Errespetuaren abiapuntua, gizabanakoen izaera berezi eta bakarraren ezagutzan oinarritzen da. Norberaren ulermenarekin esperimendatzen da benetako auto-errespetua, eta horregatik, norberarenganako errespetuaren balioa eguneroko bizitan praktikara eramateko gaitasuna dugu xede, bestetikiko errespetuaren garapena ziurtatzeko bide gisa.

7.5.- AHALEGINA

Ahalegina, gure alderik onena ateratzea ahalbideratzen duen gaitasuna da, burutzen dugun ekintzan gogo eta esfortzu guztia jarritz. Eusten eta bukaeraraino iristen laguntzen digu, agertu daitezkeen zailtasunak gaindituz, ezarri ditugun helburuak lortu arte.

Ikasleak sor dakizkieken zailtasun eta oztopoei aurre egiteko beharko dituzten gaitasunak garatzen laguntzeko estrategia eta baliabidez hornitzea da helburua, konformismoa edo ezintasuna, gauzak ez baloratzea eta horrekin batera, beraietaz gozatzeko ezintasuna eta entusiasmo gabezia bezalako sentimenduen ondorio txarrak ekidinez, horrela, garapen pertsonalerako arriskutsuak izan daitezkeen jokabideak saihestuz.

7.6.- AUTOESTIMUA

Auto-estimua norberak bere buruarekiko duen jarrera da. Bizitzan zehar faktore ugariaren eragina jasotzen duen prozesu dinamikoa da. Garrantzitsua da azpimarratzea, haur baten auto-estimua, inguratzen duten baldintzen eta pertsonen arabera, aldakorra izan daitekeela.

Gertakari baikorrek auto-estimua positiboa indartzen dute eta porrotek, berriz, auto-estimua ezkorra pizten dute, biak aldi berean eman daitezkeelarik eguneroko bizimoduan.

Norberaren balorazio positiboa jasotzeak garapen psikologiko osasuntsu eta orekatua errazten du, bai bere inguruarekin, bai erlazionatzen den pertsonekin.

Ekintza zehatzak sustatu behar dira, eskaintzen zaien heziketaren ondorioz ikasleek auto-estimua modu egokian gara dezaten.

7.7.-LANKIDETZA

Lankidetzaren helburua giza harremanetan guztiak onurak jasotzea da eta elkarren arteko errespetuan oinarritzen da.

Lankidetzak orekatasuna, gaikuntza, erraztasuna eta entusiasmoa bermatzen laguntzen du. Bakoitzak urrats bat emateko, txikia bada ere, bitartekoak ezartzen ditu, gero urrats horiek guztiak batuta helburua lortzea ahalbidera dezaten.

Lankidetzak posiblea da erraztasunez eta ez astuntasunez ematen denean. Eta erraztasunez emateak, zintzotasuna eta emankortasuna eskatzen ditu. Emankortasunak, berriz, norbera beste guztien lankidetzak jasotzeko gai egiten du. Norberak besteengan sinesten

badu eta konfiantza erakusten badu, beraiengan ere sentimendu berberak eraikitzen ditu, eta honek errespetua, laguntza eta elkartasun giro aberasgarria sortzen du.

7.8.- ELKARTASUNA

Besteekin eskuzabaltasunez erlazionatzeko gaitasuna da.

Elkartasuna elkar ezagutze eta desberdintasunekiko errespetuen bidez garatzen da. Jarrera honek zera suposatzen du, gizartearen balore nagusien edo "normala" edo onargarri ulertzen denaren barruan egon ala ez, onartu eta errespetatu egiten dituzten berdintasunezko harreman baloreekin konpromisoa hartzen dugula.

7.9.-IRITZI KRITIKOA

Ingurune soziokulturalaren gaineko azterketak eta hausnarketak egiteko gaitasuna da, errealitatearen eta aldaketen inguruko beste ikuspegi batzuekiko jarrera malguak sustatuz.

Kritika eraikitzailea sustatu behar da, ikasleak gertaera ezberdinen aurrean beren jarrera edota iritzia eraiki eta defendatzeko gai izan daitezten edota aldatzeko gaitasuna eta malgutasuna ere izan dezaten.

7.10.- EGIAZALETASUNA

Egiazaletasuna balore etiko bat da. Jokabide zintzoari dagokio gezurra ezeztatzeko beharra gureganatzea.

Egiaren hurbilketa-ahaleginean ikuspegi ezberdinak ezinbestekoak direlako, egia eta errealitateak anitzak baitira, ahalmen kritiko eta hausnarketa gaitasuna ezinbestekoak dira.

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

Pertsonak, egiazale izango bada, aniztasunarekiko errespetua, dogmatismorik eza eta ikuspegi kritikoaren garapenean hezi behar du.

7.11.- GENERO BERDINTASUNA

Ikastolako helburuen artean sexu berdintasun printzipioa dugu adierazita. Bertan gure ikasleen arteko genero ezberdintasunak desagertzea eta aukera berdinak ematea dugu erronka. Ikasle guztiek dituzte aukera, eskubide eta betebeharrak berdinak.

Berdintasun printzipioaz abiatuz, alde batera utzi nahi ditugu gizarteak historikoki eta era hierarkiko batean, emakume eta gizonezkoiei esleitzen dizkioten rola, sinbolo eta baloreak.

Gaur egungo gizarteak arlo guztietan duen genero harreman desorekari aurre egiteko gure ikasle guztiak berdintasun printzipioan heziko ditugu balore, eskubide eta aukeretan

8.- IKASTOLARAKO PLANGINTZA: HOBETZEKO NEURRIAK ETA TRATAERA CURRICULARRA

Zehar-lerroak, Balioak eta Elkarbizitza bezalako gaiak betidanik landu izan ditugu Ikastolan hasi txikitatik eta ikasketak gurean bukatu arte. Batetik, maiz, testu-liburuek emandako jarduerak zirela medio, beste hainbatetan lortutako beste zenbait materialen bidez (Osasunkume, Bakearen hezkuntzako materiala, Elkartasun kanpainak, Ingurugiroari buruzkoak, Sexu heziketa ikastaroak, Drogomenpekotasunaren aurkako kanpainak, Kontsumismoa etab.)

Gaur egun, Haur Hezkuntzan **0-6 PROIEKTU berria**, Lehen Hezkuntzako **EKI** eta **TXANELA** proiektuak eta DBHn **EKI** proiektua daramatzagu aurrera, eta globalizatuak diren neurrian, **BALIOEN** lanketa bertan txertaturik dago. Honela, koherentea izateaz gain, lotura bat mantentzen da bi etapa hauetako ikasturte guztien artean.

Aurten, ordea, **KiVa** dela eta, plangintza sistematizatu, koherente, integral, jarrai eta osatuago bat antolatzen ari gara Ikastola guztian zehar, goitik behera eta behetik gora. Halaber, tutoreak, balioetako irakasleak nahiz beste edozein irakaslek kontuan hartu eta une batean aplikagarria izan dadin lortu nahi genuke, BALIOen lanketa ez baitugu asignatura bezala ikusi nahi, egunerokotasunean txerta daitekeen zerbait bizia bezala baizik.

8.1 KIVA PROGRAMA

KiVa programa ikerketen emaitza eta ondorioetan oinarritzen da, eta eskola-jazarpenari aurre egiteko hezitzaileentzako tresna bat izateko sortu da.

Ikastolan hartzen diren neurriak

KiVa-k jazarpenari buruzko informazioa eman eta arazo horri nola aurre egin erakusten die eskolako langileei. KiVa-ren xedea da eskolako pertsona heldu guztiak jazarpenaren aurkako borrokan engaiatzea. Programan eskola bileretarako eta "guraso bileretarako" materiala dago. Jolas-orduko begiraleei material islatzailez egindako txalekoak ematen zaizkie, haiek errazago ikusiak izateko eta ikasleei eta begiraleei gogorarazteko begiraleek zeregin garrantzitsua dutela: denen segurtasunaz arduratzea.

Ikasgelan hartzen diren neurriak

KiVa programa 10 ikasgaiz osatuta dago , eta eskola-lanak ere baditu. Programa ikasturte osoan zehar ematen da.KiVa ikasgaiak hartzeko adinetan/mailetan dauden ikasleek hilean behin edo bitan izango dituzte klaseak. Ikasgaietan hainbat eztabaida daude – jazarpenari eta besteak errespetatzeari buruz, taldean ongi moldatzeko egin beharrekoari buruz...-, eta askotariko ariketak eta talde-lanak.Klaseen eta ikasgaien osagarri, KiVa ordenagailu-joko bat ere badago.Jokoan, ikasleak eskola birtual batera joaten dira jazarpenaren aurkako ekintzak praktikatzeko, eta beren ekintzen inguruko feedbacka ematen zaie. Etxean Interneterako sarbidea duten ikasleak etxetik bertatik sar daitezke. Eskatu zure haurrari KiVa jokoa erakusteko!

Jazarpen-kasuetan hartzen diren neurriak

KiVa programak, jazarpenari aurrea hartzeaz gain, jazarpen-kasuei aurre egiten die, ahalik eta modu eraginkorrean.Programa ezartzen duen eskola bakoitzak indar berezien talde bat du –KiVa taldea– gutxienez hiru irakaslek edo beste heldu batzuek osatua. Prestakuntza gisa, taldeko kideek jazarpen-kasu zehatzei aurre

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

egiteko neurrien berri ikasten dute. Eskolan jazarpenarekin lotutako auziez arduratzen diren adituak dira.

Guraso bat eskolarekin harremanetan jartzen denean jazarpenaren inguruko kezka dituelako, edo ikasle batek irakasleari jazarpen-gertakari baten berri ematen dionean, irakasleak ematen duen lehen urratsa da erabakitzea dagokion kasua jazarpen sistematikoa den, halabeharrez sortutako liskar bat den, haurren arteko eztabaida bat den edo nahigabea eragin duen gaizki-ulertu bat den. Jazarpena izateko irizpideak betetzen dituzten kasu guztiak KiVa taldeari jakinaraziko zaizkio, eta taldeko kideek kasuari helduko diote eta tartean diren ikasleekin hitz egingo dute. Lehendabizi, taldeko kideek biktimarekin hitz egiten dute, eta ondoren, banan-banan, jazarpenean parte hartu duten ikasle guztiekin. Behin hori eginda, jazarpenean parte hartu duten haur guztiak talde moduan elkartzen dira KiVa taldearekin. Erasotzaileek beren portaera nola aldatuko duten adostu ondoren, beste bilera bat -jarraipeneko hizketaldia- antolatzen da. Jarraipeneko eztabaida horiekin ziurtatu nahi da jazarpena benetan gelditu dela.

Gurasoei beren haurra tartean den KiVa taldearen ardurapeko kasu guztiak jakinarazten zaizkie. Beharrezkoa izanez gero, eskolara etortzeko eska dakieke, auziaz hitz egitera. Edonola ere, jazarpenari buruzko hizketaldiak eskolako helduen eta ikasleen artean izaten dira nagusiki.

ESKOLA OSOARI DAGOKIONEZ, KIVA PROGRAMAREN HELBURUA da eskolako langileei jazarpenaren inguruko oinarrizko informazioa eman eta arazo horri nola aurre egin erakustea, eta langileak jazarpenaren aurkako borrokan engaiatzea. Jolas-orduko begiraleek erraz ikusteko moduko txalekoak, KiVa-ren logo bat daramatenak,

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

jasoko dituzte, guztiek programa gogoan eduki dezaten. Ikasgelari dagokionez, asmoa da ikasleengan eragitea, jazarpena isilean onartu eta erasotzaileak animatu beharreen biktimari babesa eman diezaioten, eta hori eginez adieraz dezaten jazarpena ez dutela ontzat hartzen. Ikasleei berei dagokienez, helburu nagusia da jazarpen-kasu larriei ahalik eta modu eraginkorrenean aurre egitea. Kasu bati aurre egiten zaionean, jarraipeneko hizketaldi bat antolatzen da beti, egoera benetan aldatu dela ziurtatzeko.

KiVa programa TUTORETZA PLANA ren barruan egokitu dugu eta ardura TUTORETZA eta ORIENTAZIO eremuko taldeak hartu du, nahiz eta ELKARBIZITZA taldearekin ere zuzenean koordinatu, alorrak ezinbestean bi eremuak ukitzen baititu.

Bertan, mailaz maila eta gaiez gai jorratzen diren balio guztiak bildu, sailkatu eta moldatu dira, jarduera mota zehaztuz.

8.2 OINARRI PSIKOPEDAGOGIKOAK

Hala ere, komenigarria iruditzen zaigu plangintza honen inplementaziorako X. R. XARES eta R. ALZATE adituek aipatzen dituzten **OINARRI PSIKOPEDAGOGIKOAK** azpimarratzea, kontutan izan ditzagun.

IRAKASLEAREN GIDARITZARI DAGOKIONEZ:

Lehenik eta behin esan, bizikidetzarako hezkuntzak metodo induktibo, zuzen, aktibo eta motibatzailean oinarritu behar duela. Gainera, komunikazio gaitasunari egundoko garrantzia eman behar zaio klasetan, eztabaidatzen ikastea beharrezkoa baita.

- Esaten eta egiten dugunaren arteko lotura ikasleei ebidenteki erakutsi beharko diegu (neska-mutilek irakaslearen koherentzia sumatu beharko dute) . Haiei eskatzen zaiena gugan bilatu beharko lukete.
- Komunikazio espazioak sortu beharko ditugu eta interlokuziorako prest egon.
- Autoritatea arrazoibidearekin orekatu beharko dugu (diziplina positiboa)
- Ikasgelan sor daitezkeen auziak inplikatuarekin ebazten saiatu beharko dugu (konponbiderako konpromisoa)

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

- Ikasleen partaidetza eta zeresana suspertu eta haien nortasuna zainduko ditugu.

IKASLEARI DAGOKIONEZ

- Ingurukoekin dituen harremanetan konprometiturik dagoela erakutsi behar du (ikaskideekin, irakasleekin, gurasoekin...)
- Bidezkoa iruditzen ez zaionarekin kritiko azaldu beharko du, ikuspuntuak argudiatuz.
- Auto-estimua, kontsiderazioa eta errespetua norberarengan eta besteengan baduela frogatu beharko du.
- Gatazkak modu baketsuan, arrazoibidean, ebaz daitezkeela konturatu beharko du.
- Elkarbizitzarako arauak ezinbestekoak direla barneratu beharko du.

TUTORETZA PLAN hau ERANSKIN gisa gehituko diogu dokumentu honi.

9.- ELKARBIZITZARI DAGOKION PLANGINTZA ESTRATEGIKOA

2016/2020 ESTRATEGIA PLANA egina, adostua eta onartua dugu Herri Ametsan eta Hezkuntzari dagokion alorrean, beste zenbait punturen artean honako hau agertzen da Elkarbizitzarekin zerikusi zuzena duena:

3. ELKARBIZITZA

EP-3.1 Gatazka gainditzeko modu eta bide egokiak landu (KiVa)

3.1.1 Elkarbizitza arautzeko eta gatazkak gutxitzeko metodoa inplementatzeko erabakia hartzea.

3.1.2 Inplementatzeko ekintza plan bat diseinatu.

EP-3.2 Gizartean sortzen diren balioei aurre egin eta ohitura osasungarriak landu

3.2.1 Tutoretza eta Balioko klasetan ohitura egokiak lantzea.

3.2.2 Ohitura osasungarriak sustatzea: puntualitatea sarrera eta irteeretan, errespetuzko jarrerak (gelan, jangelan, autobusean)

Hau da ELKARBIZITZA TALDEA-ren OSAKETA :

ZUZENDARIA

IKASKETA BURUA

3 ETAPETAKO KOORDINATZAILEAK

ORIENTATZAILEA

ELKARBIZITZA EREMUKO ARDURADUNA

DAGOKION TUTOREA. Funtzioak Barne Araudiko 3.2.5. atalean azaltzen dira.

10.- OHIKO JOKABIDE DESEGOKIAK

Diziplina ezin dugu jarrera ezezkor baten aurrean zigor sistema bat bezala ulertu, baizik eta **pertsona bakoitzak bere betebeharren kunplitzea errazteko baliagarria den barne ohitura bat** bezala. Horrela ulertuz, **diziplina norberak, bere askatasun pertsonalaren arabera, menderatzeko gaitasuna litzateke.**

Agian pentsa zitekeen giro on batean edo irakasle baten jokaera positiboa direla eta diziplina arauak ez liratekeela behar izango, baina ez dugu uste arau hauek arazoak daudenerako bakarrik direnik baliagarriak, **arau hauek** baitira hain zuzen **bizikidetasuna bermatzen** dutenak.

Beraz, denok onartutako erreferentzizko arau batzuk beharrezkoak gertatzen dira. Baina arauak eraginkorrak izan daitezen beharrezkoak lirateke honako baldintza hauek:

- **Zehatzak eta H.Parekin koherenteak izatea.**
- **Modu argi eta ulerterrazean adieraziak eta arrazoituak egotea.**
- **Guraso, ikasle eta irakasleek ezagutuak eta onartuak izatea.**
- **Betetzeko exijentzia barneratua izatea.**

Hala ere arauak, berez, ez dira nahikoak kausa-ondorio edo falta-zigor bezala aplikatzen baditugu, arauak betetzen ez dituen bere oker edo akatsez jabetzen ez bada. Diziplina instrumentu hezigarri bihurtu behar dugu. Diziplinak ikasleen erantzukizunaren garapena ahalbideratu behar du.

Diziplina eza maila, garrantzia eta maiztasun desberdinetakoak izan litezke, beraz, kasu askotan elkarrizketa bat aski izan daiteke egoera zuzentzeko.

Beste batzuetan, ordea, beste erremediorik ez balego edota komenigarria ikusiko balitz, neurriak hartzea jo beharko genuke. Honelakoetan egokia litzateke zenbait puntu kontuan hartzea:

- Neurri zuzentzaileak ez dira inoiz errepresalia bat izan behar.
- Hutsaren garrantziarekin proportzionatua behar du izan.
- Erabakiak beroaldian hartzea ez da egokia izaten.
- Zuzenketak edo atentzio deitzeak ahal dela pribatuan egitea komeni da.
- Neurri bat, jasotzen duen pertsona hobetzen laguntzen duen neurrian izango da baliagarria.
- Neurriak ezartzean, irakasleak ez luke epaile paperik hartu behar, ezta ere erresuminduta agertu; ikasleari huts hori berriro errepikatuko ez den uste osoa azaltzen saiatuko da.
- Neurri zuzentzaile bat ezarri aurretik ikaslearen bertsio osoa ezagutu behar da.
- Maiz, ikaskideen irizia entzutea lagungarri suerta daiteke.
- Klasetik bidaltzea, oro har, ez da neurririk aproposena izaten, irakasle baten lana ez baita ikasle hobereenekin geratzea, baizik eta denen heziketa integrala lortzea, desegokiak diren jarrerak aztertuz eta zuzenduz.
- Hartutako neurrien ondorioak nabarmenak direnean, Koordinatzaileak, Elkarbizitza taldeak, edota Zuzendaritzak esku-hartu beharko du.

Diziplina, beraz, tresna hezigarria izan daiteke. Horregatik portaera desegoki baten aurrean, neurriren bat hartu baino lehen, komenigarria izango litzateke ikasle horren egoera ezagutzea eta bere ikaskideengan izango duen ondorioa aurikusten ahalegintzea. Garrantzitsuena berriro beste horrelakorik ez gertatzea litzateke.

Baina bestalde, ez da nahikoa izango barkamena eskatzearekin, baizik eta ondorioak ere jasan egin beharko ditu

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

(zikindutakoa garbitu, puskatutakoa konpondu, puskatutakoa edo galdutakoa ordaindu, iraindu duenari denen aurrean barkamena eskatu etab.)

BIZIKIDETASUN ARAUAK benetako Hezkuntza Komunitate bat lortzeko baliabide bat dira, eta, ondorioa, askatasun erantzukizunaren gauzatzean datza. Eta honek pertsonetikiko errespetoa, ordena eta diziplina giroa eskatzen duen bezala, Hezkuntza Komunitateko partaide guztien arteko lankidetasuna ere beharrezkoa du.

Ikastolako BARNE ARAUDIAN ZEHAZTUAK (7 atalean) agertzen dira ondoren aipatzen diren arlo hauek guztiak:

- Eskubide eta Betebeharrak.
- Hutsegiteak, neurriak eta prozedurazko garantiak.
- Arau-hauste motak : jokabide desegokiak, bizikidetzaren aurkakoak eta kalte larriak eragiten dutenak
- Neurri zuzentzaileak aplikatzeko prozedurak

11.- GATAZKEN TRATAERA

11.1.- GATAZKA KONTZEPTUAREN DEFINIZIOA

Gatazka hitzari ezaugarri ezkorrak eransten dizkiogu ia beti. Gatazka sufrimenduarekin, frustrazioarekin, inpotentziarekin edo konponezina den egoera batekin lotzen dugu gehienetan. Baina adituek beste definizio hau gehitzen diote : "**gatazka pertsonen arteko bizikidetzari dagokion errealitatea da**". Giza harremanak dauden esparruetan, hots, familian, bikotean, lanean, adiskide artean, ikastolan...,gatazkek sortzen dira. Gatazka, hortaz, elkarbizitzari dagokion egoera bat da. Era berean zera azpimarratzen dute. Gatazka ez dela ekar ditzakeen ondorioekin nahastu behar

(frustrazioa,

ondoeza, amorrua, estresa edo biolentziarekin adibidez). Gauza bat pertsonen arteko gatazka litzateke (eskolaren esparruan ikasle, irakasle eta gurasoen artean eman daitezkeen desadostasunak) eta beste bat gatazkek sor ditzakeen efektu edo ondorioak (gatazkaren adierazpenak genituzke hauek).

Beraz, gatazka bizikidetzari dagokion errealitatea izanik, hau ebazteko, konpontzeko, bideratzeko, aukera hezitzailea ere badela esan ohi da. Eskola-gatazken ebazpenak, aukera hezitzaile bikain baten aurrean kokatzen gaituela esan genezake.

GATAZKA:

- %o Bizitzari dagokion errealitatea da.
- %o Giza harremanak ematen diren eremuetan ematen da.
- %o Aldaketarako aukera da.
- %o Konponbideak, akordioak aurkitzeko aukera da.
- %o Desberdinen arteko lankidetzarako aukera da.

GATAZKAREN ADIERAZPEN EZKORRAK :

- %o Pertsonen arteko etenek sortutako efektuak genituzke. Bertan esperientzia sentimentalek presentzia handia dute (nola sentitu dugun, nola bizi izan dugun gatazka, e.a.). Ikasle, irakasle edo gurasoen arteko gatazka eskolarretan, tamaina eta intentsibotasun desberdinetan, ondorengo adierazpenak azaltzen dira : agresibotasuna, inposaketa, prepotentzia, mendekua, inkomunikazioa, mina, umilazioa, deskalifikazioa, irainak e.a.

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

GATAZKAREN AURREAN HARTZEN DIREN JOKABIDE EZKORRAK:

- %o Gatazka ukatu, gatazkarik ez dagoela adierazi; arazorik ez dagoenez, ez dago zer konpondurik.
- %o Gatazkari izkin egin, gatazkari bizkarra eman. Kasu honetan arazoa badagoela onartzen da baina honi aurre egiteko konpromisorik ez dago. Ihes egiteko joera litzateke.

- %o Gatazkaren aurrean amore eman. Indar korrelazioa bere alde duenaren aurrean makurtzea litzateke.
- %o Gatazka bideratzeko nagusitasuna aplikatzea (akordioaren tokian garaipena lortzea)
- %o Gatazka denborak konponduko duen planteamendua egin
- %o (konponbiderako interbentzio egitasmorik burutu gabe, ezer egin gabe denbora pasatzen utzi).

11.2.- GATAZKEN ANALISIA ETA EBAZPENERAKO URRATSAK:

Ikasle, irakasle eta guraso talde batek lankidetzaz, konfiantza eta komunikazioa bere ohiko harremanetan barneratuak dituen jokabideak dituenen, sor daitezkeen gatazkek ebazteko aukera itxaropentsuak izango ditu. Horregatik, kooperazioa, komunikazioa eta konfiantza egunero landu eta zaindu beharreko baloreak dira. Ikasle, irakasle eta gurasoen arteko harremanetan errespetua, afektibotasuna, gertukotasuna, ardura eta interesa trukatu behar ditugula esaten zaigu behin eta berriro. Baloreen lanketa, balioen praktika efektiboa, gatazken ebazpen positiboaren hitzaurrea da, hortaz.

Hau esanda, aipa ditzagun ikasle, irakasle edo gurasoen eskola gatazka jakin baten aurrean zer nolako analisisia edota urrats ebazleak proposatzen zaizkigun:

11.2.1.- GATAZKAREN **ZERGATIAK** ANTZEMAN

Benetako gatazka (sakonekoa, muina) bigarren mailako gatazketatik (azalekoak) desberdinu beharko genituzke. Egoeraren diagnostikorako eskola gatazkaren kausak, zergatiak, erroak jaso beharko dira. Arazoaren gakoa non dagoen jakiteak konponbiderako aukerak irekiko dizkigu. Garrantzitsua da zergatien datu bilketa honetan gatazkaren partaide diren guztiekin arazoaren muina non dagoen kontrastatzea.

11.2.2.- GATAZKAREN **PROTAGONISTAK** ZEIN DIREN ARGITU

Lehen eta bigarren mailako protagonistez arituko ginateke. Gatazkaren adierazpenek sortutako ondorio emozionalak kontuan hartzekoak dira. Gatazkek ildo pertsonal nabarmena dutenean gatazka bera pertsonekin identifikatzen dugu. Gatazka pertsonekin nahastea ez da zuzena. Gauza bat gatazka da eta bestea pertsonak, jakinda gainera pertsonok konpondu beharko ditugula guk geuk sortutako arazoak. Gatazkaren protagonista nagusiei dagokie gatazkari irtenbidea, soluziobidea ematea. Inplikatuena atal gizakoia suspertzea garrantzitsua da, ondoeza ekiditeak beste bizi-kalitate baten baitan jarriko baikaitu.

11.2.3.- GATAZKAREN **BILAKAERA** EZAGUTU

Gatazkek egin duen ibilbidea ezagutzea kontuan hartzekoa da baita ere, honen konponbidean interesatuak bagaude behintzat. Ikasle, irakasle, gurasoen eskola - gatazkaren kapituluak, atalak, katea ezagutu beharra dago,

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

kronologia, alegia. Pertsonok (ikasle, irakasle, guraso) izan dugun jokabideaz konsziente izatea, zertan hutsegin dugun ohartzea, konponbiderako galdu ditugun aukerak berreskuratzeko posibilitateak barneratzea etab. garrantzi handikoak dira. Zertan ez hutsegin eta konponbidearen nondik norakoa zuzentzeko aukerak errazten dizkigu gatazkaren bilakaeraren datu bilketa honek.

11.2.4.- GATAZKAREN **TESTUINGURUA**

Eskola-gatazkaren analisirako ezinbestekoa da gatazkaren ardatzaren baitan dauden egoerek, elementuek, faktoreek, pertsonak nolako baldintzak markatzen dituzten jakitea. Gatazkaren testuinguruan parte hartzen duten faktoreak ezagutzea beharrezkoa da. Testuingurua modifikatzen has gintezke, gatazkaren inguruan dagoen faktoreren bat modifikatuko bagenu. Pertsonaren jokabideak dira (ikasle, irakasle eta gurasoenak) gatazkaren testuinguruak tentsotu edo malgutzen dituztenak. Pertsonak gara testuinguruak sortu eta gure jokabide aldaketa dela medio modifika ditzakegunak.

11.3.- GATAZKARI NOLA AURRE EGIN

Nagusitu den gizarte garatu eta teknifikatu honetan, sozializazio prozesuak gehiago oinarritu dira lehiakortasunean lankidetzan baino, inposaketan akordioan baino, azken emaitzetan prozesuetan baino, adoktrinamenduan komunikazioan baino. Irabazle/galtzaile formula sakralizatu duen gizarte honetan, hala ere, ikastolak gatazken ebazpenerako bestelako urrats simple hauek bereak egiten ditu:

Eskola-gatazken ebazpenetan ikasle, irakasle eta gurasoek ikasteko aukera dugu: gure arteko elkarbizitza zein paradigmaren baitan ematea planteatzen dugulako.

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

Gatazken ebazpenak tratatzerakoan, ikasle, irakasle eta gurasoen Elkarbizitza eredu eta praktika zuzentzeko aukera baten aurrean ginateke. Jokabideak, ikastolako egitura nahiz ardurak, helburu hezitzaileak, baloreak etab. aztertu eta hobeagotzeko parada izaten dugu gatazka eskolarren ebazpen aukerak ditugun bakoitzeko.

Gatazka baten aurrean egin behar eta ekidin beharrekoak gure jokabidearen berrikuspen kritikoa ere badakar.

Hona hemen, orientabideak laburbilduta :

12.- BERDINEN ARTEKO TRATU TXARREN AURREAN JARDUTEKO GIDA

12.1.- TRATU TXARREN DEFINIZIOA ETA EZAUGARRIAK

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saileko Hezkuntza Sailburuordetzak aurkeztutako dossier batean

(2005), bullyingaz ondorengo definizioa azaltzen da: "***Ikasle batek erasoak pairatzen dituela edo biktima bihurtzen dela esan ahal izateko, etengabe eta aldi berean jasan behar ditu ikasle batek edo batzuek ematen dizkioten tratu txarrak***" (Olweus 1998).

Berdinen arteko tratu txarren **ezaugarriak** ondorengoak genituzke:

Botere desoreka: desberdintasun bat gertatzen da botere fisiko, psikologiko eta sozialari begira, eta horrek indarren desoreka sortzen du pertsonen arteko harremanetan.

- **Nahita egitea / errepikatzea** : mina nahita egitea denboran errepikatzen den eraso baten bidez adierazten da, eta portaera horrek geroago beste eraso batzuen jomuga izango den beldurra sortzen dio

biktimari.

- **Babesgabezia / pertsonalizazioa** : ikasle bakar bat izaten da normalean tratatu txarren biktima, eta horrela babesik gabeko egoera batean jartzen da.

Berdinen arteko tratatu txarren **motak**:

- ‰ **Gizarte bazterketa eta marjinazioa** : Norbaiti ezikusia egitea (pasiboa). Norbaiti parte hartzen ez uztea (aktiboa) .
- ‰ **Ahozko eraso** : Norbait iraintzea (zuzena).Ikasleaz gaizki hitz egitea (zeharkakoa). Izengoiti mingarriak jartzea (mistoa).
- ‰ **Zeharkako eraso fisikoa** : Norbaiti gauzak ezkutatzea. Gauzak apurtzea. Gauzak lapurtzea.
- ‰ **Eraso fisiko zuzena**: Norbait fisikoki kolpatzea.
- ‰ **Larderia/ mehatxua / txantaia** : Beldurra sartzeko norbait mehatxatzea. Borondatearen aurka gauzak egitera derrigortzea. Armen bidez mehatxatzea.
- ‰ **Sexu jazarpena edo abusua**: sexu jazarpena egitea. Sexu abusua egitea.

Berdinen arteko tratatu txarren **ondorioak**

- ‰ **Biktimarentzat** : eskola porrota, trauma psikologikoa, arrisku fisikoa, nahigabea, zorigaitza, nortasun arazoak eta haren garapen orekaturako arriskua.
- ‰ **Erasotzailearentzat**: portera arriskutsu baten eragilea dela erakusten du, boterea erasoan oinarritzen dela interpretatu du, indarkeriazko egintza neurritik gora baloratu du eta min egiten dabil.
- ‰ **Inguruan dituen ikaskideentzat**: portaera honen bidegabekeriaren aurrean jarrera pasibo eta eroso bat izatera eraman ditzake eta, halaber, pertsonaren balioari buruzko interpretazio okerra egiten

dute.

12.2.- KASUAREN AZTERKETA ETA PREMIAZKO ESKU-HARTZEAK

Zuzendaritza Taldeak bilera egingo du behar den esku-hartzea aztertu eta baloratzeko. Behar izanez gero, behin behineko premiazko neurriak hartu beharko dituzte, erasotutako pertsona babesteko edota erasoak ekiditeko.

- ‰ **Erasotutako ikaslearen segurtasuna berehala bermatuko duten neurriak:** zaintza neurriak areagotu, babesa bermatu, bitartekerien partehartzea, taldez aldatzea, ikasleak konponbidean txertatzea.
- ‰ **Ikasle erasotzaileei zuzendutako zuhurtziazko neurriak:** Gertaeren larritasuna kontuan hartuta (azken muturreko neurri gisa), abenduaren 2ko 201/2008 dekretua aplika daiteke (kaleratzea), EAEko unibertsitatez kanpoko ikastetxeetako ikasleen eskubide eta betebeharrei buruzkoa hain zuzen.

Parte hartzeko eskaera familiaratik ez badator, tutoreak, Zuzendaritza Taldeari aldeztu aurretik egoeraren berri emanez, behar den zuhurtziarekin eta elkarrizketaren bidez, kasua jakinaraziko die zerikusia duten ikasleen familiei, egoerari eta hartzen ari diren neurriari buruz informazioa emanez.

12.2.1 INFORMAZIO BILKETA

Ikastolak behar den informazioa (galdekizunak, elkarrizketak e.a.) eskatuko die jarraian adierazten diren pertsonari, jasotako datuak beti idatziz jasoz:

- 1.- Erasotutako ikaslea (k)
- 2.- Ikasle erasotzailea (k)
- 3.- Familiak
- 4.- Gelako tutore eta irakasleak.

ELKARBIZITZA PROIEKTUA

Herri Ametsa Ikastola

Guardaplata 28, 20016 Donostia

Tfn-943 39 35 20/39 24 21

Fax-943 40 40 90

5.- Erasotutako pertsonaren eta erasotzailearen ikaskideak, egoerarekin zerikusirik izan baldin badute.

6.- Beste batzuk: Beharrezkoa balitz jantokiko zaintzaileak, autobus laguntzailea, atsedenaldiko begiraleak, Gizarte Ongizatea, Osakidetza...

12.2.2.- BILDUTAKO INFORMAZIOA GURUTZATZEA

Informazio iturri desberdinen artean bat datozen puntuak, non elkartzen diren eta haien arteko antzak eta desberdintasunak bilatu behar dira. Lortutako informaziotik abiatuz, Ikastolak berdinen arteko tratu txarren zantzurik dagoen erabakiko du, baita tratu txar horien mota eta larritasuna ere.

Kasuaren larritasunak horrela eskatuko balu, salatutako gertakariak Hezkuntza Ikuskaritzari jakinaraziko zaizkio eta hartu diren premiazko neurriak ere komunikatuko zaizkie.

12.2.3.- JARDUERA PLANA

Berritzeguneko Aniztasun eta Elkarbizitzarako Aholkularitzarekin, eta baita Ikuskaritzaren Aholkularitzarekin, jarduera plana diseinatuko litzateke. Plangintza honek interbentzio pautak zehaztuko ditu, nortzurekin zer egin eta nola. Izan ere, neurri horiek biktimaren, erasotzailearen eta ikasle "pasiboen" banakako tratamendua bermatu behar dute.

Garrantzitsutzat jotzen da ikastetxearen diagnostikoa egitea eta irakasleen eta familien informazioa eta prestakuntza premiak ezagutzea.

Elkarbizitza eta bakerako hezkuntza programak aktibatzea ezinbestekoa dela errepikatzen zaigu behin eta berriz.

Gurasoei zerikusia duten ikasleekin hartutako banakako neurriak jakinarazi behar zaizkie, baita maila, talde edo antolakuntzarako proposatu diren prebentzio neurriak ere.

Ikastolako Zuzendaritza Taldearen ardura da, proposatu diren neurriak batearazteko eta horien berri emanaz, inplikaturako ikasleen egoera azalduz, hartutako neurrien jarraipena eta ebaluazioa burutzea.

12. 3.- IKASTOLAN INDARKERIA EKIDITZEKO PREBENTZIO NEURRIAK

12.3.1.- ESKOLA KOMUNITATEA GAIUZ SENTSIBILIZATZEKO NEURRIAK

- ‰ Neur daitezkeen datuen bidez (galdekizunak, soziogramak) ondorengo puntuak aztertzea: ikasleen arteko harreman pertsonalak, gatazka motak, eskola eraikineko leku arriskutsuak, arriskua noiz gertatzen den eta izanez gero, gizarte-inguruaren arazoa.
- ‰ Gatazka mota hauei aurre egiteko prestakuntza programetan parte hartzea.
- ‰ Beharrezkoa balitz Ikastetxearen Hezkuntza Proiektua, edo Barne Araudia edo Balore Lanketaren programak berrikusi, indartu eta gaurkotzea.
- ‰ Bai Ikastolaren Hezkuntza Proiektuan edo Urteko Planaren txostenean, Elkarbizitzarako Hezkuntzari dagozkion proposamen zehatzak sartzea.

12.3.2.- IKASTOLAREN ANTOLAKETA BERRIKUSTEKO NEURRIAK

- ‰ Tutoretza bultzatzea, banakakoa eta taldekoa, elkarbizitzarako hezkuntzaren oinarrizko funtzioa den aldetik, taldearen egitura eta dinamiketarik eta ikasle bakoitza beren erreferentzia taldean integratuta egitetik abiatuz.
- ‰ Irakasleak gela batetik bestera joaten diren uneetan, ikasleak bakarrik uzte hori ekiditea.
- ‰ Ikastetxeko arrisku une eta tokietan prebentzio neurri eta arduradunak ezartzea.
- ‰ Ikasleek Ikastolako elkarbizitzari begira, jokabiderako arauak daudela barneratu behar dute. Beharrezkoa da, hortaz, ikasleei oinarrizko arauen kontsentsurako hitza ematea (ardura eman eta eskatu)

12.3.3.- IKASLEEK PARTE HARTZEKO ETA BEREN ARDURAZ JABETZEKO NEURRIAK

- ‰ Eskolako giroa hobetzeko eta biterkaritza programak garatzeko neurriak. Programa horien bidez, ikasleek gatazka egoeretan elkarren artean komunikatzen eta berdinen artean bitartekari izaten ikasiko dute. Horretarako, entzute aktiboaren, komunikazio trebezien eta eskola-gatazkek guztien parte hartzearen bidez konpontzeko teknikak landuko dituzte. Ikasle talde bategi Ikuskari eta bitartekari izateko ardura har dezake.
- ‰ Eskolako giroa hobetzeko ikasle eta irakasleek hitzartutako neurriak garatuko dira, ikasleei zuzendutako talde mailako banakako tutoretza planaren bidez.
- ‰ Behar diren hezkuntza prozesuak etapa desberdinetako Curriculum

proiektuetan planteatzea: gizarte ohiturak eskuratzea, arauak

barneratzea, gizarte eta komunikazio trebetasunak garatzea, kontzientzia moralaren edo jarrera kritikoaren heldutasuna lortzeko helburuarekin.

12.3.4.- PREBENTZIORAKO ETA GATAZKAN DAUDEN IKASLEAK BANAKA TRATATZEKO NEURRIAK

- %o Tutoreak, tutoretza saio edo ebaluazio batzorde edo beste bideetatik lortutako informazioaren bidez, jakin beharra dauka nortzuk diren tratu txarrak pairatzearen arriskuan dauden ikasleak.
- %o Hartutako hezkuntza neurriak familiei jakinarazi behar zaizkie.
- %o Tutorea, Koordinatzailea, Ikasketa Burua, Zuzendaria, tratu txarraren jakitun berehala egitea. Hauei dagokie gatazkaren kudeaketari ekitea.
- %o Hezkuntza eta neurri zuzentzaileak aplikatzea. Neurri horien jarraipena egin eta eraginkorrak izan diren aztertzea.
- %o Gatazka egoeretan sartuta dauden ikasleen hazkunde pertsonalari lotutako alderdien garapena:
 - %o Gizarte trebetasun asertiboak taldean lantzea.
 - %o Ikasleak pertsonen arteko harremanetarako hezteak.
- %o Gizartearen aldeko joerak garatzea: lankidetzak, kooperazioa, aniztasunaren balorazioa.
- %o Autokontrolerako, enpatiarako eta beste pertsonen sentimenduak ulertzeko teknikak lantzea.
- %o Indarkeriarik erabili gabe gatazkak konpontzeko alternatibak plazaratzea.
- %o Ulermenerako, begirunerako eta taldearen arauak norberak bere gain hartzeko hezkuntza garatzea.